

De investering van Ruben Koekoek

Geld en sociale doelen

TEKST MARIANNE FUCHS FOTO'S PATRICK STERNFELD

Ruben Koekoek, 36, is actief op het snijvlak van investeringen en sociale projecten. Na negen jaar bij de ABN AMRO richtte hij in 2018 samen met een partner Social Finance NL op dat zich richt op Social Impact Bonds, gesteund door de ABN AMRO en Het Oranje Fonds.

Ruben heeft zijn kantoor in het imposante Tropenmuseum in Amsterdam. Hij oogt jeugdig en heeft een energieke uitstraling. Samen met zijn vrouw en hun tweeling van twee woont hij in Amsterdam. Hij komt uit een traditioneel Joods gezin in Haarlem en was actief bij de jeugdbeweging Haboniem en als voorzitter van

de jongerenafdeling van het CIDI. Ook werkte hij als Tweede Kamer-medewerker voor D66 fractievoorzitter Boris Dittrich. Hij rondde zijn studie economie aan de UvA cum laude af en is ook nog, als vrijwilliger, voorzitter van het Joods Humanitair Fonds dat in 2002 werd opgericht om een deel van de oorlogsrestituties in te zetten voor Joden in Midden- en Centraal-Europa.

Social Impact Bonds

Bij ABN AMRO haalde Ruben Social Impact Bonds, SIB's, naar Nederland nadat deze in het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten waren begonnen. "Het is een nieuwe manier van financieren van sociale projecten," zegt hij. Ruben gelooft dat SIB's de samenleving een enorme impuls kunnen geven door duurzame vooruitgang te financieren. Een SIB is een contract waarbij private investeerders betalen om een maatschappelijk probleem te bestrijden, bijvoorbeeld jeugdwerkloosheid, door zaken zoals cursussen en trainingen te organiseren. Aan het einde van het traject wordt gemeten in welke mate de gestelde doelen zijn behaald. Op basis van dat resultaat betaalt de overheid de investeerder vervolgens terug, eventueel met rendement. Hoe beter het resultaat, hoe hoger de winst.

"No cure, no pay."

Is het project niet succesvol, dan krijgen de investeerders dus niets terug, of minder dan hun inleg: No cure, no pay. Zo dragen de investeerders het risico, in plaats van de overheid. Een SIB is dus eigenlijk een partnership tussen overheid, uitvoerder en investeerder. Volgens verschillende onderzoeken is echter nog niet helemaal duidelijk of dit model veel effectiever is dan traditionele methodes en het is ook hier en daar omstreden door het winstelement en de verdere introductie van de marktwerking in sociale projecten.

Ruben legt uit wat de voordelen van SIB's zijn vergeleken met subsidie. "Met een SIB kunnen overheden en gemeenten nieuwe manieren uitproberen om maatschappelijke problemen aan te pakken, zonder zelf

het risico te dragen. Ze betalen pas achteraf en alleen in het geval van succes. Zo kunnen gemeenten en overheden budgetneutraal een maatschappelijk doel realiseren.”

“Je kan het maar beter
in huis halen.”

Hij noemt wat voorbeelden: Voor het Ministerie van Defensie de re-integratie van soldaten. Overgewicht tegengaan bij ambtenaren op het ministerie van VWS. Voor de Gemeente Rotterdam het terugdringen van jeugdwerkloosheid en bij het Ministerie van Justitie en Veiligheid re-integratie van ex-gedetineerden. Het laatste licht hij toe: “Vaak wordt de re-integratie belemmerd door schulden en het ontbreken van werk, huisvesting en een sociaal vangnet. Door een geïntegreerde aanpak zijn 150 ex-gedetineerden aan een baan geholpen of bij het vinden van een opleiding.”

Syriër in huis

Dat Ruben breed maatschappelijk betrokken is en ook de daad bij het woord voegt, blijkt onder meer uit het feit dat hij onderdak gaf aan een Syrische vluchteling. Een collega vroeg hem of hij dat wilde. Hij aarzelde niet hoewel hij wel bezorgd was over antisemitisme in de Syrische samenleving, vertelt Ruben.

“Toen de Syriër hoorde dat het om een Joods stel ging, heeft hij dat eerst met zijn imam besproken, die vond het goed. We spraken Engels, politieke meningen lagen ver uit elkaar, zoals je kan begrijpen.”

“Ik heb niet de illusie dat ik hem van alle vooroordelen en complottheorieën over Joden heb afgeholpen, maar toch ik zou het zo weer doen. Voor ons was het enorm leerzaam en heeft het vooroordelen weggenomen,” zegt hij lachend.

“Een groot wantrouwen
tegen instituties.”

“Weet je, Syriërs hebben een groot wantrouwen tegen instituties en dus ook tegen de Nederlandse overheid. Het duurt even voor alles op zijn plaats komt, maar uiteindelijk is het goed gekomen met hem. We hebben nog steeds contact. Hij spreekt Nederlands, heeft inmiddels een huis, werk, vrouw en een kind.”

Heeft Ruben ook een voorbeeldfiguur of een persoon waar hij naar opkijkt? Hij denkt lang na en noemt dan Hans Knoop. “Hoe hij de zaak Menten heeft aangepakt, daar heb ik grote bewondering voor. Hoe hij als individuele journalist een veroordeling voor elkaar heeft gekregen, waar organisaties zoals het openbaar ministerie faalden. Dat vind ik heel inspirerend. Zelf dingen zoeken en niet afhankelijk zijn van grote instituten.” •